

успішнішим буде процес її європейської інтеграції, вище попит на надання освітніх послуг і міжнародне визнання.

Мультилінгвальність кожного громадянина, тобто володіння кількома європейськими іноземними мовами, є одним з наріжних каменів стратегії розвитку ЄС. Стандартизовані вимоги до рівнів володіння іншомовними комунікативними компетенціями сформульовані у положенні Ради Європи «Загальноєвропейські референційні рамки володіння іноземною мовою: вивчення, викладання, оцінка» (CEFR), в рамках яких рівень володіння комунікативними компетенціями можна описати в однакових категоріях незалежно від мови, освітнього контексту і методики викладання. Слід наголосити, що ця система стандартизації виходить не з парадигмальних мовних структур (лексика, граматика, фонетика тощо), а саме з комунікативних знань, умінь і навичок мовця, його здатності виконувати когнітивну діяльність, вступати в успішну, соціально і культурно адекватну комунікативну інтеракцію іноземною мовою та досягати поставлених прагматичних цілей в іншомовному середовищі. Університети ЄС надають широкі вступні можливості випускникам українських шкіл, студентам, бакалаврам і магістрам, проте однією з обов'язкових вступних умов є достатнє володіння іншомовними компетенціями, яке має засвідчуватися сертифікатом незалежного міжнародного мовного тестування. Для встановлення рівня комунікативної компетенції вступників університети німецькомовного ареалу користуються різноманітним екзаменаційним інструментарієм: мовні іспити DSH (Deutsche Sprache für Hochschulstudium) у системі UniAssist, а також результати Feststellungsprüfung – іспиту на придатність до навчання у виші, який проводять Studienkollegs – централізовані регіональні підготовчі структури. Окрім того, німецькомовні університети визнають результати незалежних мовних тестів: KSD, GSD, ZOP, Zertifikat Deutsch, TestDAF, ÖSD, DSD, TELC Deutsch, UniCert, більшість з яких можна скласти на території України.

На основі проведеного аналізу і класифікації вступних вимог 10 кращих університетів німецькомовного ареалу Європи, визначених на матеріалі світових рейтингів, було встановлено, що серед тестів з німецької мови лідером за визнанням і стандартизацією комунікативних вимог справедливим буде визнати TestDAF. Складання TestDAF свідчить про достатнє для студіювання володіння німецькою мовою на рівні від B2 до C1 і вміння: виявляти детальну інформацію у коротких текстах різного змісту; розуміти деталі і основні положення газетних і наукових текстів; виявляти детальну інформацію у повсякденних ситуаціях; слідкувати за перебігом інтерв'ю або бесіди на академічні теми; розуміти наукові доповіді; писати добре структуровані тексти, логічно і чітко викладаючи думки; описувати, порівнювати і узагальнювати дані; висловлювати власну точку зору в дискусії або бесіді, аргументовано пропонувати альтернативи і висувати гіпотези.

Модель комунікативних компетенцій, закладену в основу TestDAF, справедливо вважати найповнішою і найдосконалішою. Наблизивши навчальні результати з німецької мови до вимог TestDAF, ми забезпечимо гармонізацію з вимогами спільного європейського освітнього простору, розширимо європейські шанси наших студентів і збільшимо привабливість для них КНЕУ.

Кучерява К.В.,
аспірант кафедри педагогіки та психології

ПРОБЛЕМА РОЗВИТКУ САМООСВІТНЬОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ СТУДЕНТОЦЕНТРИЗМУ

У ХХІ столітті внаслідок інтеграції України в Єдиний освітній простір вища професійна освіта в нашій країні зазнає істотної модернізації. Викладання у вищих навчальних закладах тепер ґрунтується на особистісній парадигмі, а з усіх педагогічних підходів пріоритетним визнано компетентнісний підхід. На державному рівні впровадження компетентнісного підходу у практику вищої школи передбачає, що якість підготовки майбутніх спеціалістів тієї чи іншої галузі визначається через засвоєння ними відповідних універсальних і професійних компетенцій. Уявлення про сутність змісту базових для компетентнісного підходу категорій – компетенції, компетентність – у педагогічній науці видозмінювалися, і досі викликає між науковцями ряд дискусій.

Трансформація змісту освіти відповідно до компетентнісного підходу, за словами О. Пометун, насамперед визначається принципово іншими принципами його відбору і структурування, спрямованими на кінцевий результат освітнього процесу – набуття студентом компетентностей. Саме тому дуже важливо, щоб адміністрація університету забезпечувала реалізацію компетентнісного

підходу як за рахунок вибудови чітких методичних орієнтирів через діяльність навчально-методичного відділу, навчально-методичних факультетів, кафедр, так і за рахунок якості підвищення психолого-педагогічної кваліфікації викладачів. Навчання з позицій дидактики включає в себе процеси викладання та учіння, і викладачі беруть активну участь в інноваційній діяльності ВНЗ по успішному впровадженню компетентнісного підходу. А як же йде справа з таким важливим учасником навчального процесу – суб'єктом навчання, студентським колективом і кожним конкретним студентом? Чи можна що-небудь формувати у студентів, якщо вони про це і не знають? Звичайно, процес особистісно-професійного розвитку буде йти і в цьому випадку, але як будь-який неусвідомлений процес буде малоефективним. Тому, дуже важливо, аби освітній процес був двостороннім і передбачав не лише ціленаправлену діяльність викладача, але й не менш активну та усвідомлену, спрямовану на майбутні досягнення та саморозвиток, діяльність студента.

Зважаючи на сказане, відводимо одну з головних ролей самоосвітній компетентності, яка є не лише однією з ключових загальноприйнятих компетентностей, визначених українськими вченими, у рамках проекту «Освітня політика та освіта «рівний – рівному» (2004 р.), але й продукує ідею «Освіти впродовж життя», що є невід'ємною складовою самовдосконалення особистості в ХХІ столітті.

Саме тому вагомого значення в освітніх колах набуває принцип студентоцентризму – сутність якого є турбота про студентів як особистостей, створення оптимальних умов для розкриття їхнього потенціалу. Це один з основних принципів, яким науково-педагогічний колектив повинен керуватися в роботі, щоб допомогти молоді стати елітою суспільства, у якої є майбутнє.

Особливо хочемо підкреслити, що не тільки викладач може створювати умови для формування компетентностей, а й сам студент повинен бути в пошуку таких можливостей. Ми вважаємо, що студентоцентризм можна розглядати як ресурс успішної реалізації компетентнісного підходу у ВНЗ.

*Лавриненко В.М., к.е.н.,
доцент кафедри історії та теорії господарства*

ІСТОРИКО-ЕКОНОМІЧНІ ВИМІРИ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО НАВЧАННЯ

*Поясни мені – і я забуду,
покажи мені – і я, можливо, запам'ятаю,
але залучи мене до участі – і я усе зрозумію.
(Китайська мудрість)*

Предметом освітнього дискурсу поняття «студентоцентризм» стало після прийняття рішень конференцій міністрів освіти 46-и країн учасників Болонського процесу (Лондонське 2007 р. та Левенське 2009 р. комюніке), в яких були визначені пріоритети розвитку Європейського простору вищої освіти на наступне десятиліття. Серед них і **студентоцентроване навчання** – спрямоване на формування компетенцій у відповідності до вимог сучасного ринку праці в умовах глобалізації.

Студентовимірність навчання, як основоположний принцип Болонських реформ у вищій освіті, передбачає зміщення акцентів в освітньому процесі з **викладання** (як основної ролі професорсько-викладацького складу у «трансляції знань») на **навчання**, як активну освітню діяльність студента. Спрямування навчання на результати студентоцентованого підходу означає, що **результати навчання** відіграють основну роль і є головним підсумком навчального процесу для студента у вимірах визначених компетенцій, а засоби і методи навчання (в.ч. і інтерактивні), є лише допоміжними для досягнення цих результатів. Суть навчання – у розкритті когнітивного потенціалу студента, мотивації пізнавальної активності, пов'язаної з організацією та використанням знань, необхідних для професійної діяльності.

Сучасні виклики в університетському навчанні співзвучні з осмисленням **ідеї університету**, як однієї з форм духовного життя суспільства, які досліджував відомий німецький філософ К. Ясперс. Він відмічав, що університет здійснює професійне навчання і його ідея реалізується завдяки студентам, яким допомагає не володіння вивченим, а «здатність на основі власної ініціативи скрізь створювати для себе необхідне знання, здатність осягати речі, розмірковувати з певної точки зору, вміння ставити запитання» [1, с. 71].